

**Stanowisko Pomorskiej Rady Oświatowej
z dnia 21 listopada 2022 roku
w sprawie przyjętej przez Sejm RP ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw**

Pomorska Rada Oświatowa, w skład której wchodzi przedstawiciele różnych środowisk Pomorza, uznaje za konieczne wyrażenie opinii w sprawie uchwalonej przez Sejm RP ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw.

Pomorska Rada Oświatowa, odwołując się do swojej opinii wyrażonej w stanowiskach z dnia 2 lipca 2021 roku oraz z dnia 28 grudnia 2021 roku¹, negatywnie ocenia wniesione przez grupę posłów zmiany przepisów prawa oświatowego, które zostały przyjęte przez Sejm w dniu 4 listopada 2022 r. **Rada po raz kolejny zauważa, że zmiany te ograniczają kompetencje i samodzielność samorządów w obszarze edukacji publicznej, odbierają społeczności szkolnej możliwość współdecydowania o życiu szkoły, a także ograniczają prawa rodziców w wyborze rodzaju nauczania dla swych dzieci.**

Pomorska Rada Oświatowa negatywnie ocenia przyjęte przez Sejm w szczególności następujące zmiany:

- przyznanie kuratorowi oświaty uprawnień o charakterze władczym w zakresie powoływania i odwoływania dyrektorów publicznych szkół i placówek²,
- wprowadzenie przesłanek wyrażania pozytywnej opinii w odniesieniu do zamiaru likwidacji szkoły publicznej, pozostawiających kuratorowi oświaty dowolność oceny ich spełnienia³,
- wprowadzenie wymogu uzyskania pozytywnej opinii kuratora oświaty dotyczącej możliwości prowadzenia w szkole lub placówce zajęć realizowanych przez stowarzyszenie lub inną organizację oraz biurokratyczne rozbudowanie procedur opiniowania i monitorowania przez radę rodziców działalności stowarzyszenia lub innej organizacji⁴,
- ograniczenie możliwości spełniania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego poza przedszkolem i obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą⁵.

Pomorska Rada Oświatowa, odwołując się do art. 16 ust. 2 Konstytucji RP, przypomina, że samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej. Przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych, w tym w zakresie edukacji publicznej, samorząd wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Zgodnie zaś z art. 165 ust. 2 Konstytucji RP, samodzielność jednostek samorządu terytorialnego podlega ochronie sądowej. Gwarancją samodzielności jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 171 ust. 1 Konstytucji RP, jest ograniczenie zakresu nadzoru nad działalnością samorządu terytorialnego wyłącznie do kryterium legalności. **Pomorska Rada Oświatowa wyraża zatem stanowczy sprzeciw wobec ograniczania wpływu wspólnoty samorządowej na prowadzone szkoły i placówki oświatowe, gdyż zaprzecza to przywołanym przepisom Konstytucji i w swej istocie stanowi zmianę ustrojową.** Rada ponownie stwierdza więc, że przyjęte przez Sejm zmiany w prawie oświatowym prowadzą do centralizacji systemu oświaty, ograniczenia roli samorządów w obszarze edukacji publicznej i instrumentalnego traktowania szkół i placówek, a także do nadania

¹ Stanowiska Pomorskiej Rady Oświatowej odnoszące się do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw. Ustawa zmieniająca została przyjęta przez Sejm w dniu 13 stycznia 2022 r.

² art. 62 ust. 2; art. 63 ust. 12 i 21; art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo oświatowe w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 4 listopada 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw.

³ art. 89 ust. 1a ustawy Prawo oświatowe w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 4 listopada 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw.

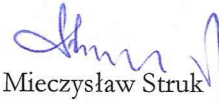
⁴ art. 83 ust. 4 pkt 3; art. 84 ust. 2 pkt 4 i 5; art. 86 ust. 2a-2n ustawy Prawo oświatowe w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 4 listopada 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw.

⁵ art. 37 ust. 1a, ust. 2 pkt 1a, ust. 4 ustawy Prawo oświatowe w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 4 listopada 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw.

kuratorowi oświaty uprawnień nadzorczych nad samorządem terytorialnym, tym samym są sprzeczne z zapisami Konstytucji RP.

Rada wyraża jednocześnie sprzeciw wobec przyjętych przez Sejm przepisów, które w konsekwencji ograniczą konstytucyjne prawa rodziców do decydowania o wychowaniu własnego dziecka, zagwarantowane im w art. 48 i 53 Konstytucji RP. Rada stwierdza, że nie do przyjęcia jest jednoczesne zwiększanie w tym zakresie prerogatyw organu administracji publicznej, jakim jest kurator oświaty. Rada podkreśla, że przyjęte przez Sejm zmiany przepisów, poddające nadzorowi kuratora oświaty dostęp uczniów do oferty organizacji społecznych, mogą ograniczać możliwość pełnego zaspokajania potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży wynikających ze współczesnych wyzwań cywilizacyjnych. Mając również na uwadze, iż zgodnie z art. 26 ust. 2 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka rodzice mają prawo pierwszeństwa w wyborze rodzaju nauczania, którym objęte będą ich dzieci, Pomorska Rada Oświatowa uznaje za niewłaściwe przyjęcie przepisów ograniczających rodzicom możliwość wyboru dla swych dzieci sposobu spełniania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego i obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.

PRZEWODNICZĄCY
POMORSKIEJ RADY OŚWIATOWEJ

Mieczysław Struk
Marszałek Województwa Pomorskiego